

stavi imajo samo veliki zemljišni posestniki (Grossgrundbesitzer) v tej skupini pravico volitve. Od velikih hišnih posestnikov v postavi ni nobene besede, in da ravno tudi oni nekaj zemljišnega davka plačujejo, zato ko vsaka hiša na zemlji stoji, pa tudi za dvorišče in kak vrtič nekaj prostora potrebuje, že iz tega vzroka ne spadajo v vrsto velikih posestnikov, ko poglaviti davek mestjanskih hišnih posestev ni zemljišni, ampak hišni in tudi ta ne razredni (Hausklassensteuer), ampak le stanovinski (Hauszinssteuer). Da pa hišni stanovinski davek, koji se od hišne najemnine plačuje, za merilo volilne pravice prve skupine služiti sme, ne najdemo v postavi nobene besede. Ako v postavi kakova točka ni toliko jasna, da bi se po samih besedah lahko zapopadlo, kako se je treba ravnati, je spodobno po drugih merilih se ozirati, koji nam na pravo pot pripomorejo. To merilo je pa zopet le naše gore navedeno geslo: kolikor bremen toliko tudi pravice. Naši veliki zemljišni lastniki, also kmečki, al nekajni gosposki, imajo razun svojih naravnih davkov, tudi dosti okrajne in občinske (soseskine) tlake obavljeni, in to ravno po merilu zemljišnega in hišnega razrednega davka. V sv. Jurskem kraju pride na vsaki forint naravnega davka po 2 sežnja okrajne ceste nasipati. V Savinskej dolini pride razun okrajnih in občinskih cest še veliko težavne tlake pri Savini, koja se mora vsako leto toliko okovariti, da na polje ne pridere, in mostove, po kojih se skoro vse tršvo te doline giblje na suhem ne ostavi. Poleg vsega tega razdeljujejo se vsa druga plačila na primer za cerkvene in šolske stavbe, službena plačila v gotovem al v gospodarskih pridelkih za duhovnike in učitelje le po kmetijskem zemljiščinem posestvu. Zdjaj pa poprašajmo tiste gospode hišne posestnike, koji se s svojim hišnim stanovinskim davkom med velike zemljišne posestnike štejejo, kaj pa oni imajo postranskih dokladov od svojega davka, in zvedeli bodemo, da se ravno tako radi okrajnih bremen ogibljejo, kakor si svoje že davno zastarane cestovinske privilegije zvosto držijo. — Po takem so v tej skupini mestjani dosegli zmagajočo večino in izbrali so si samo svoje. — V drugej skupini se je ravno tako godilo. — Celjsko mesto se je po svojem županu volitve vdeležilo, zato ko mesto ima tudi hranilnico, koja so ti modri gospodje za trgovino spoznali, al vendar na to čisto pozabili, da ne plačujejo zahtevanega pridobitnega al dohodnega davka (Erwerb- oder Einkommensteuer) od hranilnice, postava pa vendar veli, da vsaki trgovec, obrtnik al rudniški posestnik, koji plačuje naj menj 60 fl. pridobitnega al dohodkinoga davka ima pravico voljenja. Ti gospodje so očitno pokazali, da za postavu malokaj marajo, al si jo pa tako razložijo, kakor jim bolj sodi. — Tako je tudi en gospod se volitve vdeležil, koji sicer 75 fl. pridobitnine plačuje, pa se vendar še dozda ni izpričal, al trgovec, al obrtnik, al rudniški lastnik. Postava zahteva tudi, da nobeden ne sme se volitvene pravice poslužiti, koji ni avstrijski državljan, vendar sta pa pri prvih dveh skupinah tudi dva gospoda, koja taktat še nista imela te volitvene lastnosti, se volitve vdeležila, in tudi v zastop izvoljena bila. — Celjsko mesto je tedaj tudi v drugej skupini zmagalo in se tako oskrbelo, da za vsako ulico svojega zastopnika ima; obrtništvo in trgovina vseh trgov Žavca, Vojnika, sv. Jurja, šest rudokopov in Libojska steklotvornica, koji vendar toliko poštenega dnarca v naš okraj iz ptujih dežel spravljajo, niso nobene milosti našli pred našimi mestjanskimi volilci.

V tretji skupini ima Celjsko mesto zopet pravico 5 zastopnikov voliti, tako je tedaj pet osminek celega zastopa na svojo stran pridobilo, kar pa zadostuje, da bo vsako prašanje le po volji čistih mestjanov se rešilo. Žavski trg je na take neprimernosti se pri visokem c. k. namestništvu v Gradu pritožil, in se raj svoje pravice, tudi enega zastopnika voliti smeti, odpovedal, kakor da bi bil veljavnost tega zastopa, koji vgodnje bolj Celjskemu mestu, kakor pa okraju, pripoznal. 26. marca je bila prva skupščina našega zastopa. Potrdile so se vse volitve po večini glasov za to ker na pritožbe kmečkih zastopnikov je večina našega zastopa bila sodnica v lastnej reči.

V odbor so se volili iz prvč skupine gospodje Ressingen in Frohlik, iz druge Lasnik in Frey, iz tretje dr. Higersperger, iz 4te, to je za kmečke občine J. Žuža. Za prvomestnika je izvoljen enoglasno gospod Moric Sajovic, c. k. notar v Celju. — Tedaj ima kmečko posestvo vsih 20 občin našega okraja s več ko 30000 duš, koji skoraj 4krat več naravnega davka plačuje, 10krat več vojakov daje ino naj menj 50krat več okrajnih cest posiplje, kakor vse druge skupine našega okraja med šestimi samo enega zastopnika v odboru.

Iz Maribora. © Rast želišč je sicer letos za 14 dni zaostala, setve so vendar zlo lepe, kar se tiče vinogradov, se zadosti jasno vidi, da se trs, kteri je lani 24. maja tako zlo pozebel, ni še mogel opomoči, zatoraj tudi ne vidiš na njem grozda in če se kteri pokaže rad odpadne; drugi trsi ženejo vendar tako izvrstno, da imamo upati obilne bratve, če ne bo spet mráz kako noč vnesel.

Novičar iz domačih in ptujih krajev.

Horvaški zbor. „Pritisnimo Slavjane na steno!“ S tem načelom se zdaj skuša v Zagrebu; pa nesrečno. Horvaški zbor noče plesati kakor žvižgata gospoda v Beču in Pešti. Na povabilo cesarjevo, da se zbor vdeležuje pri kronanju v Pešti in da pristopi sklepom ogerskega zbora, kar se tiče vskupnih zadev, bo zbor odgovoril. Trije odgovori so osnovani. Kteri obvelja, se še ne more znati; to pa se po sedajnem vedenju zborovem zna, da on ne bo de odstopil ne trohice svoje dežele, svoje časti in svobode in da bo narodu skušal tisto mero samostalnosti ustanoviti in zagotoviti, ki odgovarja potrebam naroda, njegovej sreči in nadpredku. Ti visoki cilj pred očmi je protestoval zbor proti temu, da se vtiče in meša ogersko ministerstvo v zadeve mesta Reke, protestoval zoper to, da se je vsemu očitovanju municipij nasproti, izvršila rekrutba po novej samovlastno danej postavi, protestoval je že naprej zoper vsaki volivni red, ki bi se brez postavnega sodelovanja naroda napravil; sklenil je nadalje, da se pripozna narod srbski v trojedinej kraljevini z narodom horvaškim enakopraven in je sklenil konečno enoglasno, da ne bo de ni govoril ni glasoval o nobenem predlogu, naj bi ga že vlada v zbor prinesla, ali poslanci sami, dokler cesar ne potrdi zakona iz tretje seje od 1861, po kterem je poslanec za to, kar je v zboru govoril, čisto neodgovoren in se ga med zborovanjem tudi v kako drugo preiskavo ne more deti, dokler ne bi zbor k temu privolil. Kakor javlja danes brzovjav, je cesar to postavu že potrdil, in prepričala se je vlada, ki je poslala g. škofa Strossmayera v Pariz, Mazuranića pa k odstopu prisilila, da zamorejo imeti misli narodove v posameznih možeh veliko podporo, da pa misli same s posameznimi ne propadejo, temveč postajajo toliko živeje in krepkeje. — Obnašanje zborovo se je v Zagrebu in po deželi sprejelo z neizmernim veseljem. Na večer 11. aprila bila je poslancem namenjena sijajna baklada in osvetljenje mesta, kar je pa ban prepovedal s streljanjem žugaje. Kaj bo de še s zborom, se ne ve; to pa pripoznavajo celo nasprotniki, da se je jako vredno, junaško in postavno vedel.

— Ustanovljenje jugoslovanskega vseučilišča zopet ni dobilo milosti pri vladi. Dovolilo se je le 4. leto na pravniškej akademiji. Drugod se napravljajo učilišča na državne stroške, pri nas si jih narod še za svoj denar ne sme oskrbeti.

— Tudi nekoliko dalmatinskih Slovanov bo de potovalo k etnografičnej razstavi v Moskvo.

— (Imenitne besede.) V severo-nemškem zboru je poljski poslanec Zoltkovski večini nemških poslancev, ki hoče z Poljaki na Paznanskem tako ravnati, kakor se je nekđaj Šmerlingovcem poljubilo postopati z Slavjani na Avstrijskem, med drugimi te le imenitne besede rekel: „V življenju narodov najde vsaka razžaljena pravica svojo osvetu ali kazen. Kajti po veri vseh dob je pravičnost lastnost božja. Čet edaj hočete sami svobodni biti, se morate prej naučiti pravični biti.“

— Koliko nas že košta ogersko ministerstvo. Kakor časniki pišejo, se je, odkar so ogersko ministerstvo osnovali, iz državne kase na Dunaju dozdaž že 14 milionov gold. za potrebe ogerskih dežel plačalo in v Pešto postala, med tem ko ogerske dežele dozdaž še niso krajarja za državne stroške priplačale. Po tem takem se tedaj gospodom Madjarom lahko dobro godi.

— V Kranjski gori je velik četrtak ponoči pogorelo 12 hiš z skednji in hlevi vred. Tudi neki deček in nekaj živine je v ognju ostalo. Revščina je jako velika. Ako morda hoče, kteri na Štajerskem živeč rojak revežem pogorelcem z kako drobtinico priskočiti, vredništvo je rado pripravljeno, darove sprejemati in na dotično mesto spravljati.

— 6. maja so odšli zadnji turški vojaki iz Belgraške trdnjave. Aali Bey je ostal tam, da vredi vse potrebne stvari.

— 3. maja je došel škof Strossmayer v Prago, že na kolodvoru ga je pozdravilo mnogo slovanskih rodoljubov.

Ko je zvečer se prikazal v českem gledišču, „živio“ in „slava“ vikanja ni bilo konca ne kraja. Od onod je odšel v Pariz.

— Katolski duhovni, kateri so zarad zadnje prigodbe v Poljski bili v Sibirijo poslani se smejo, zvun dveh, spet domu v svoje škofije in fare vrtni.

— 16. maja bo Ogerski primas slovesno instaliran za Granskega nadškofa.

— Cesar in cesarica sta že od 8. t. m. v Pešti.

— Pravi se da bode ogersko kronanje še le 10. junija.

— Na dan kronanja se bo napravila vsem Ogorskim vojakom, kjerkoli bodo, mala svečenost, tako hoče Njih Veličanstvo; prej ko ne bodo dobili tudi nekoliko izvredne plače.

— V Pariški izložbi se tudi nahaja eden krompir, kateri vaga 15 funtov, izrastel je v okolici Löwenski.

— 20. t. m. gre Ruski cesar skoz Berlin v Pariz in 2. julija spet nazaj in ostane prej ko ne v Moskvi.

— Knez Waldeški je v Berlinu, kder hoče prodati svoje kneštvo Praskemu kralju.

— Dr. Buisson razlaga v nekem francoskem časniku, da se steklina po tako imenovanih ruskih parnih kopelih ozdravi.

— Iz Amerike se je telegrafovalo, da so Juaristi že vzeli Queretaro, katero je cesar Maks dozdej s svojimi junaki branil in zatoraj se misli, da je cesar že tudi vjet, in tako je žalosten konec Meksikanskemu cesarstvu.

„Triester Zeitung“ hoče vedeti, da je cesar Maks že zares vjet, za njegovo življenje se vendar ni bati, kajti Juaristi samo hočejo, da se z velikim denarjem izkupi.

— Na Jutrovem še zmiraj vre in utegne celo izkipeti. Na Kandiji so pret. mesec Grki Turke večkrat otepli. Zdaj je prijel povelje Omer paša in kmali se mora pokazati, kaj bo.

— V Londonski konferenciji so se vlade tako daleko zjediniile, da Luksemburgsko naj ostane nevtralna oblast in Prusi morajo Luksemburgsko trdnjavo zapustiti; da bi vendar s tim mir celo zagotovljen bil, se še zmirom dvomi, kajti Francoz in Prus sta sicer zdaj, tako rekoč, napravila „beim Fuss“, puške pa še vendar vedno v rokah imata.

Popotovanje v Rim.

V Rimu se bode mesca junija zlo imenitna slovesnost obhajala. 18 sto let je, kar je sv. apostol Peter zavoljo sv. vere križan bil. Na tistem mestu stoji crkev sv. Petra naj večja in naj imenitnejša na celem svetu, in oznanuje zmago križa čez stari mogočni paganski Rim. Da bi se 18. stoletnica martirništva prvaka apostolov sv. Petra prav slovesno obhajala, so sv. oče Pij IX. škofe vesolnega sveta k ti slovesnosti povabili. 800 škofov je dozdej svoj prihod v Rim naznanilo. — To slovesnost bodo še druge sledile, namreč: obhajanje praznika sv. rešnega telesa; letnica kronanja sv. očeta papeža Pija IX.; kanonizacija (t. j. slovesno pristetje svetnikom) zveličanega Jozafata, nadškofa in marternika itd. Gotovo za vsakega katoličana zanimive slovesnosti. — Da bi se teh slovesnosti tudi drugi katoličani — duhovni in posvetni — ležej vdeležiti mogli, je glavni zbor (Generalkonferenz) katoliških društev na Dunaju v seji 5. majnika sklenil: oskrbljenj za popotnike v Rim in nazaj prevzeti.

Pogodbe so: 1. Oskrbljenje za popotovanje v Rim glavni zbor prevzema, če se dovolj popotnikov oglasi. 2. Sprijetje popotnikov se zgodi po glavnem zboru katoliških društev na Dunaju, kateri tudi predsednika in denarničarja popotnikom odloči. 3. Oglasiti se mora vsaki najdalje do 25. majnika. Takrat se bode v časnikih oglasilo, alj bode alj ne glavni zbor oskrbljenje prevzel. 4. Vložiti mora vsaki 30 napoleon-dorov ali 600 frankov (t. j. 316 fl. 50 kr. av.) in sicer do 1. junija v pisarnici glavnega zbora (Generalkonferenz) Sonnenfelsgasse Nr. 7, 1. Stock, 5. S temi denarji se bode plačala voznja iz Trsta ali Benetkov v Rim in nazaj, jed, pijača, postrežba, darsi itd. 6. Kdor pogodbe št. 3 in 4 dopolni se more v Trstu ali Benetkih društvu pridružiti. 7. Odhod iz Dunaja bode 10. junija 1/2 10 zvečer. — Iz Trsta je popotnikom prosto, ali po parobrodu (v torek po noči ob 11), ali po železnici v Benetke se peljati. 8. Popotovalo se bode čez Padova, Bologna, Florenz, Assisi. Prihod v Rim 18. junija. — Odhod iz Rima 1. julija skoz Loretto in Ankono. Odtod je prosto popotnikom po parobrodu ali po železnici se v Benetke ali Trst peljati, kder se društvo razveže. 9. Popotnikom je prosto v Rimu stanovanje itd. si samem

oskrbeti, zato dobijo od vloženi denarjev po razmeri nazaj. 10. Kar po končanem popotovanju od vloženi denarjev ostane se bode ednako razdelilo. 11. Kde se bodo popotniki v Trstu alj v Benetkih društvu pridružili, se bode v sprijetnem listu oznanilo. 12. Osebe ženskega spola se ne morejo popotovanja vdeležiti.

Slovstvo in časnikarstvo.

Prišla je nam ravnokar knjižica z naslovom „knjižica za kmeta“ v roke, katere prvi del uči „sadjorejo“. Spisal jo je po naj boljših virih in lastni skušnji domoljubni gospod Loški fajmeštar Dragotin Ferdinand Ripšl, na svitlo dal pa in slovenskim kmetom v prid namenil gospod Ludovik vitez pl. Gutmansthal-Benvenuti, posestnik na Kranjskem. V ti knjižici je na treh lepo tiskanih polih v lahko umevni in z drevorezi pojasnjeni besedi vse povedano, kar je umnemu sadjereju treba vedeti o dobivanju in požlahtnovanju sadnih divjakov, o presajevanju in oskerbovanju dreves, o koristi in hasku sadja, tako da „Slov. gospodar“ to podvzetje z veseljem pozdravlja in knjižico vsem svojim čitateljem in tudi drugim prav vroče priporoča. Tudi cena je ji tako nizka, da si jo vsak tudi naj ubožniši lahko omisli. Velja 10 kr. Toraj dragi Slovenci sezite po zakladu zlatih nauk, poprimite se tam učene umne sadjereje in izboljšajte si svoje dosti neugodno stanje. Mnogo moči do tega je Vam v lastne roke dano!

Priporočba. Kdor Slovencev je nemškega jezika dosti zmožen in si hoče nemški dnevnik naročiti, temu priporočamo na Dunaju izhajajoči časnik „Zukunft“, ki ostane tudi zanaprej, kar je bil dozdej namreč neodvisen, nestrašljiv, krepek zagovornik slovenskih a sploh slovanskih zajmov pred nemškim občinstvom pod očni vladinimi. Število njenih zvonajnih dopisnikov in posebnih telegramov narašča od dne do dne in daje svojim bravecem tako priložnost vse važnejše dogodke domačih in tujih posebno jutrovih dežel zvedeti. Jako zanimive vesti prinaša „Zukunft“ iz Belgrada, Carigrada, Sarajeva, Ruščuka in Aten. Z temi dopisi ponuja „Zukunft“ svojim bravecem res toliko novega, kolikor noben drug list. Tudi podlistek prinese kakor dozdej dobre prevode iz naj boljših slovanskih pisateljev. Novi naročniki lahko vsak dan pristopijo. „Zukunft“ velja na mesec 1 gold. 40 kr., na 1/4 leta 4, 1/2 leta 8 in celo leto 16 gold. Toraj Slovenci podpirajte to, kar je meso od vašega mesa in kri od vaše krvi in popustite taje gadne liste, ki nimajo za vas drugega ko žolč in sramotivno salamurjo.

(Poslano.) V Mariboru 13. maja. Za nas mariborske bogoslovec je dans žalosten dan napočil. Sošolec Janez Urek nas je zapustil, — se je preselil v boljše življenje. Zguba je velika; sv. mati crkva je zgubila vrlega bogoslovca, mati Slava zvestega sina, mi vsi ljubeznivega sošolca in predragega prijatelja. — „Ljub je bil Bogu in je bil v raj prestavljen.“ Sirah. 44, 16. — R. I. P. Vanek, bogoslovec.

Tržna cena

11. maja 1867.

	V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	6	40	6	50	5	80
Rži	4	85	5	—	3	90
Ječmena	3	30	4	20	—	—
Ovsa	2	—	2	40	1	80
Turšice (kuruze) vagan	3	70	3	80	3	50
Ajde	3	50	3	80	2	80
Prosa	3	—	3	20	—	—
Krompirja	1	60	2	50	1	80
Govedine funt	—	22	—	22	—	22
Teletine	—	24	—	22	—	22
Svinjetine črstve funt	—	24	—	24	—	24
Drv 30" trdih seženj (Klafter)	—	—	6	90	7	60
" 18"	4	5	—	—	—	—
" 30" mehkih	—	—	5	—	5	50
" 18"	3	5	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	50	—	—	—	50
" mehkega	—	40	—	40	—	40
Sena cent	1	40	—	85	1	5
Slame cent v šopah	1	10	—	60	1	—
" za steljo	—	90	—	45	—	85
Slanine (špeha) cent	—	—	44	—	—	—
Jajec, osem za	—	10	—	—	—	—

Ažijo srebra 127.—.

Narodno drž. posojilo 70.25.